

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola pro žáky se specifickými poruchami chování, Praha 5, Na Zlíchově 19

Na Zlíchově 19, 152 00 Praha 5

Identifikátor: 600 021 076

Termín konání inspekce: 22. – 24. května 2007

Čj:	ČŠI 515/07-01
Signatura	ba5ca534

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Základní škola pro žáky se specifickými poruchami chování (dále jen SPCH) je příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Hlavní město Praha. Škola vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny–výdejny. Organizace poskytuje základní vzdělání žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (s diagnózami ADD, ADHD, Aspergerův syndrom, poruchou autistického spektra a různé formy specifických poruch učení). Zaměření školy v oblasti výchovy a vzdělávání žáků se SPCH má nadregionální působnost.

Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola, č.j. 168 47/96-2, u menšího počtu žáků i dle vzdělávacího programu Zvláštní škola, č.j. 22 980/97-22. Vzdělávání v 17 třídách zajišťuje 37 pedagogů, 78% z nich splňuje podmínky odborné kvalifikace, většina ostatních si odborné vzdělání doplňuje.

Od počátku minulého školního roku je do výuky zařazen předmět Sociální dovednosti v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně v každém ročníku.

Kapacita školy je 160 žáků, k 30. 9. 2006 bylo zapsáno v 16 třídách 138 žáků, v době konání inspekce bylo zapsáno 130 žáků.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. a), b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, v základní škole.

Cíle inspekční činnosti:

1. Vzdělávání žáků v oblasti podpory výchovy ke zdraví
2. Zjišťování a hodnocení formálních podmínek vzdělávání podle vybraných ustanovení školského zákona

INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ

Vzdělávání žáků v oblasti podpory výchovy ke zdraví

Škola sídlí ve dvou budovách, první stupeň je umístěn na odloučeném pracovišti, v prostorách vily (Na Zlíchově 6). V hlavní budově bylo vestavěno další patro-podkroví, kde jsou dvě kmenové učebny, cvičebna s nářadovnou, počítačová učebna pro žáky tříd druhého stupně (10 počítačů s připojením k internetové síti) a cvičná kuchyň.

Estetická úprava tříd žáků druhého stupně je rozdílná, což je ovlivněno chováním některých žáků, kteří vybavení nábytkem (povrch lavic i židlí) a výzdobu opakovaně ničí. Proto je ve třídách těchto problémových žáků ponecháván starší nábytek. V přízemí školy slouží výuce pracovního vyučování dílna.

V budově prvního stupně je šest kmenových tříd. Všechny třídy jsou esteticky upravené, vyzdobené zdařilými pracemi žáků, podpůrnými učebními materiály, nástěnnými přehledy pojmů souvisejících s realizováním výuky předmětu sociální dovednosti (kontrolní signály, pocitové karty, hodnocení žáka týdne a další). Nábytek ve třídách je funkční.

Od března tohoto školního roku zde byla otevřena školní jídelna–výdejna. Pro žáky prvního stupně je k dispozici počítačová učebna (6 počítačů s internetovým připojením) a družina (3 oddělení). V budově má pracovní škola školní psycholog a speciální pedagog-etoped, kteří využívají se žáky místnost pro individuální nebo skupinovou terapii a reedukaci specifických poruch. Budova školy prvního stupně je obklopena velkou zahradou, kde je zbudováno provizorní hřiště.

Organizace školy je v souladu s potřebami žáků, umožňuje plnění vzdělávacích cílů. Zohledňuje dodržování bezpečnosti, ochrany zdraví a optimální stravovací a pitný režim. Do vyučování jsou zařazovány projekty a akce podporující zdravý životní styl.

Školní řád upravuje podmínky pro zdravý psychický, somatický i sociální vývoj žáků. Rozvrh hodin respektuje řazení vyučovacích předmětů podle náročnosti. Pohybový režim o přestávkách umožňuje aktivní relaxaci, za příznivého počasí i venku.

V každé třídě na prvním stupni pracuje současně s učitelem i pedagogický asistent, na druhém stupni jsou dle aktuálních potřeb v některých předmětech operativně dva pedagogové. Společný základ v edukačním vedení žáků se specifickými poruchami chování a Aspergerovým syndromem škola vidí v potřebě určitých pevných striktně stanovených hranic, ve kterých vyučovací proces probíhá, vizualizaci některých pokynů ve snaze předcházet afektům a dalších opatření, která vyučující velmi citlivě aplikují. Rozhoduje početnost třídy, osobnost učitele a skutečné vnější projevy a osobnostní vlastnosti konkrétního žáka.

Od školního roku 2005/2006 mají žáci učební plán rozšířený o dvě hodiny vzdělávacího předmětu *Sociální dovednosti*. Občanské sdružení Empatik realizuje ve škole výuku sociálních dovedností v rámci projektu *Nácvik sociálních dovedností u dětí se SPCH s dopadem na profesní orientaci*. Tento předmět je pro žáky vzhledem k jejich zdravotnímu postižení velkým přínosem, cílem výuky je rozvoj některých sociálních schopností a řešení různých sociálních problémů žáků. V jeho rámci žáci na začátku roku sepisují *třídní smlouvu*, jejíž obsah sami formulují a v níž stanovují pravidla, která omezují nevhodné chování typické pro jednotlivé žáky ve třídě. Žáci i vyučující dohlížejí na její dodržování. Její plnění je posilováno systémem odměn a trestů tak, jak si žáci sami určí. Písemné informace o chování jsou v každé třídě v *kázeňském sešitu*, který je přílohou třídní knihy. Cílem je dosažení přehlednosti a dostupnosti informací pro všechny vyučující a rodiče. Škola má vypracovaný podrobný seznam výchovných opatření, která ale většinou nevedou k rychlé nápravě. Agresivní chování žáků se často opakuje, někdy i stupňuje od slovní agrese k tělesné. Škola se snaží hledat příčiny takového chování a se žáky individuálně pracuje. Účinnost výchovných opatření se u těchto žáků hodnotí velmi obtížně. Škola stále hledá nejvhodnější nástroje pro sledování, hodnocení a práci s výchovnými problémy žáků. Často naráží na nedůslednost vlastní (učitelů) a malou spolupráci s rodiči. Škola má velmi podrobně a kvalitně vypracovaná *Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků*. Součástí jsou zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků. Chování žáků s výraznými výchovnými obtížemi je hodnoceno širším slovním hodnocením, a to v těchto oblastech: vztah k autoritě, vztah k vlastní osobě a vztah k vrstevníkům. Tímto způsobem je žák vhodně motivován k postupnému zlepšení chování. Silnou stránku výchovné práce vedení školy vidí v úzké spolupráci učitelů, vedení, výchovného poradce, metodika prevence, školního speciálního pedagoga-etopeda, školního psychiatra a dalších odborníků při řešení výchovných problémů a v individuálním přístupu k žákům.

Minimální preventivní program je zaměřen především na sociální integraci žáků se SPCH, na nastolení a posílení zdravého životního stylu a další posilování sociálních dovedností. Hlavními okruhy aktivit je další vzdělávání pedagogických pracovníků, rozšíření etické a právní výchovy, uplatňování forem a metod vedoucích k podpoře rozvoje osobnosti a sociálního chování, vytváření podmínek pro smysluplné trávení volného času žáků, osvětová činnost pro rodiče, poskytování poradenských služeb a spolupráce s odborníky. Jednou ze stěžejních činností je práce s dětskými skupinami, jejichž členy jsou děti vytypované učiteli a dalšími odborníky a práce s třídními kolektivy. Tuto činnost zajišťuje velmi kvalitně a erudovaně školní speciální pedagog-etoped. Škola nabízí kromě široké nabídky mimoškolních aktivit i výjezdní interakční víkendy, kde je pedagogům umožněna systematictější možnost působení na děti v duchu prevence sociálně-patologických jevů.

Specifikem školy jsou třídní schůzky pořádané jednou měsíčně, besedy pro rodiče o komunikaci s dítětem, zásadách výchovy dětí se SPCH, subdeprivaci dětí, poruchách pozornosti s hyperaktivitou, návykových látkách šikaně apod. Jsou organizovány i rodičovské skupiny, kde se využívá mj. práce pomocí videotréninku interakcí a videosekvencí z práce s dětmi. Pro pedagogy jsou určeny semináře *Aktivní sociální učení zaměřené na praktické metody odhalování rizik a uplatňování preventivních programů*, jejichž cílem je vybudovat u pedagogů takové dovednosti, aby sami dokázali pracovat se žáky dle strukturovaného programu sociálních dovedností a reagovat na jejich aktuální potřeby.

Školní speciální pedagog-etoped spolu s třídní učitelkou 2. ročníku vytvořil projekt *Participace rodičů na výchově žáků s poruchami chování v komunitním systému*, jehož základem je osvojení si kvalitních způsobů komunikace (prvků a vzorců komunikace jako podstatných činitelů, které mohou výrazně ovlivnit klima ve třídě i škole). Projekt je realizován formou výcviku, který je rozvržen do šesti 4 hodinových lekcí. Na základě praktických cvičení, rozborů vlastních videonahrávek ze školního prostředí budou učitelé schopni propojit teoretické znalosti o komunikaci s vlastními zkušenostmi a dovednostmi. Efektivitu projektu budou hodnotit formou anket a společnými rozborů s učiteli i rodiči. Projekt navazuje na několikaletou práci s podpůrnou metodou *videotrénink interakcí*, která pomáhá žákům v navazování vhodné interakce se svým okolím.

Škola řeší poměrně velké množství grantů a projektů: *Projekt Sokrates – Comenius I., Zdravé město Praha, vzdělávací granty MHMP Praha, Projekt v rámci výzvy JPD3*, který je spolufinancován ESF, státním rozpočtem ČR a rozpočtem hl.m.Prahy.

Prvky výchovy ke zdraví se objevily ve všech sledovaných hodinách. Výuka probíhala v souladu s věkovými možnostmi a speciálními potřebami žáků. Téměř ve všech hodinách byly zařazeny relaxační chvílky, vyučující dbali na upevňování správného držení těla i hygienických návyků. Součástí hodin bylo i kooperativní učení založené na vzájemné spolupráci při řešení úkolů. Práce s chybou byla využita jako příležitost k nalezení správného řešení. Vyučující mají citlivý a empatický přístup k žákům, využívají jejich přímé zkušenosti v jednotlivých oblastech, rozvíjejí komunikační dovednosti i schopnost spolupráce. Respektují jejich individuální schopnosti, potřeby i tempo.

Z posouzení všech podmínek školy je zřejmé, že podpora výchovy ke zdraví prolíná celým vzdělávacím procesem.

Výchova ke zdraví je funkční a na standardní úrovni.

Hodnotící stupnice

rizikový stav	standardní	příklad dobré praxe
---------------	------------	---------------------

2. Kontrola formálních náležitostí zřizovacích listin a podmínek rozhodnutí o zápisu do školského rejstříku podle vybraných ustanovení školského zákona

Předložená zřizovací listina osvědčuje vznik právnické osoby.

Kontrolou předložených seznamů žáků základní školy a školní družiny, zapsaných strážníků do školní jídelny-výdejny, statistických výkazů o základní škole a o školní družině (statistický výkaz o činnosti zařízení školního stravování předložen nebyl, otevřeno bylo v březnu tohoto školního roku) bylo zjištěno, že ve všech součástech byla dodržena stanovená kapacita. Lhůta pro předložení žádostí o provedení změn v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení byla dodržena.

Údaje ve statistických výkazech byly uvedeny v souladu se skutečností. Stanovené kapacity právnické osoby byly dodrženy. Povinně zapisované údaje v rejstříku jsou zapsány v souladu se skutečností. Žádosti o zápis změn v údajích byly podány orgánu, který vede rejstřík škol, v termínu stanoveném zákonem. Dokument osvědčující vznik právnické osoby je v souladu se skutečností.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Úplné znění zřizovací listiny vydané usnesením Zastupitelstva Hlavního města Prahy č. 2/34 ze dne 21. 12. 2006 s účinností od 1. 1. 2007
2. Rozhodnutí MŠMT čj. 35677/05-21 o zápisu změny údajů zapisovaných do školského rejstříku ze dne 20. 1. 2006, s účinností od 1. 9. 2006
3. Výkaz o ředitelství škol R 13-01 ke dni 30. 9. 2006
4. Výkaz o školní družině – školním klubu Z 2-01 ke dni 31. 10. 2006
5. Výkaz o základní škole S 3-01 ke dni 30. 9. 2006
6. Výkaz o úrazovosti dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních 2005/2006 R 36-01
7. Výroční zprávy základní školy za školní roky 2004/2005, 2005/2006
8. Výběr třídních knih za školní rok 2006/2007 k datu inspekce
9. Třídní výkazy za školní rok 2006/2007
10. Rozvrh vyučovacích hodin ve školním roce 2006/2007
11. Minimální preventivní program na školní rok 2006/2007
12. Záznamy z pedagogických rad za školní roky 2005/2006, 2006/2007 k datu inspekce
13. Školní řád, pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků
14. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školních letech 2005/2006, 2006/2007
15. Matrika
16. Kniha úrazů

ZÁVĚR

Realizace podmínek a průběhu výchovy ke zdraví je pozitivně ovlivňována:

- *vysokou úrovní odborné péče o žáky*
- *kvalitním minimálním preventivním programem s širokou nabídkou zájmové činnosti a dalších aktivit pro žáky i rodiče*
- *kvalitní výukou předmětu sociální dovednosti*

Negativem jsou zhoršující se materiální podmínky a rizikový stav schodiště v jedné ze školních budov.

V Praze dne 11. června 2007

Razítko

Složení inspekčního týmu

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jana Frojdová	Jana Frojdová, v. r.
Člen týmu	Mgr. Jiří Wagner	Jiří Wagner, v. r.

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona) může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Stvrzuji svým podpisem, že jsem byla seznámena s obsahem inspekční zprávy a že jsem převzala její originál.

Datum: 18. 6. 2007

Razítko

Titul, jméno a příjmení

Podpis

PhDr. Helena Heinová

Heinová, v. r.

ředitelka školy

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	čj. podacího deníku ČŠI
Zřizovatel	2007-07-03	ČŠI 515/07-01
Školská rada	2007-07-03	ČŠI 515/07-01

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. podacího deníku ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.